

Kapya môṇ atu ba Pol hato hi Tesalonaika Abô môṇ

Tesalonaika ma malak bêṇ hamô ṇgwêk daṇ. Avômalô loṇ êṇ ma hatôm 200,000. Plovins Masedonia iniṇ gavman êmô Tesalonaika ba eyabin plovins.

Pol bôk hawa Abô Mavi ba hi Tesalonaika, ma doṇtom ṇê Islael doho leṇiṇmaniṇ. Ba intu hasôv ba hi Belia vêm ma hi Atens vêm ma hi Kolin (Ap 17-18). Yani hayô loṇ êṇ ma hato kapya êntêk hadêṇ avômalô Tesalonaika. Yani bôk hamô havin avômalô Tesalonaika sawa bidonṇ ma hatak i kethenṇ ba hi ba intu hato ek embatho iniṇ êvhavinṇ loṇ ek niniṇ lôklokwanṇ esak malaiṇ. Ma hato abô hathak Wapômbênṇ anêṇ lahavinṇ takatu ba nêmo lo nembenṇ esak lôk malêla takatu ba tem êpôm ṇê êvhavinṇ takatu ba bôk ema hadêṇ waklavônṇ atu ba Yisu minṇ halêm pik ami denaṇ.

Êntêk ma Pol anêṇ kapya môṇ atu ba hato hi ek thêlô hadêṇ 51 AD la.

Pol hêv lamavi

¹ *Ya Pol ma Silas lo Timoti ato kapya êntêk hadêṇ môlô avômalô ôêvhavinṇ takatu ba ômo havin Kamik Wapômbênṇ lo Anyô Bêṇ Yisu Kilisi anêṇ Tesalonaika.

Wapôm lôk labali êmô imbiṇ môlô.

* **1:1:** Ap 17:1-9

Pol lamavi hathak avômalô Tesalonaika inin êvhavin

² Wak nômbênj intu sapênj ma yêlô aêv lenjnmavi hadênj Wapômbênj hathak môlô sapênj ba atênj mek ek môlô ma minj atak ami.

³ *Yêlô amô alalôaniñ Kamik Wapômbênj thohavloma ba lenjnhabi môlônim ôêvhavin anênj ku lôk lemimhavin avômalô ba ôêv i sa lôk ôêv malemim ek alalôaniñ Anyô Bêñ Yisu Kilisi anênj waklavônj endelêm ba uminj lôklokwanj.

⁴ Aiyanj thêlô, Wapômbênj lahavinj môlô ba yêlô ayala nena bôk halam môlô yôv ek numbitak yani anênj

⁵ *ek malê nena môñ anônj ma yêlô aêv Abô Mavi hadênj môlô ma minj halêm hatôm abô oyanj ami. Mi, halêm havinj lôklinyak lôk Lovak Matherj ma kapôlônijn anônj. Ma môlô oyala kobom takatu ba yêlô bôk adum amô môlô malêvônj ek hêv môlô sa.

⁶ *Wak êñ ma môlô ôpôm malainj lomaloma, ma donjom owa abô takatu thô lôk kapôlômim mavi atu ba halêm anênj Lovak Matherj. Udum aênj ba intu osopa yêlô lôk Anyô Bêñ venjngwam.

⁷ Êñ ma hatôm môlô uik lonjôndê mavi thô hadênj avômalô êvhavinj sapênj anênj plovins Masedonia lo Akaia.

⁸ Ma anênj môlô ma Anyô Bêñ anênj abô hi yainj ba halanj hatôm lavuak hêk Masedonia lo Akaia. Ma donjom minj hamô lonj êñ ijom ami. Mi, avômalô pik sapênj elanjô abô hathak môlônim ôêvhavinj

* **1:3:** 1Ko 13:13; Kol 1:4-6 * **1:5:** 1Ko 2:4-5 * **1:6:** Ap 17:5-9

Wapômbênj. Aênj ba yêlô a lonj buyanj ma thêlô bôk elanjô yôv.

⁹ Ma enanj nena môlô owa yêlô thô mavi anônj ba otak unim ngôk ma ole am liliñ ek udum Wapômbênj avanônj atu ba hamô lôkmala anênj ku.

¹⁰ Lôk oyabiñ anênj Nakaduñ atu ba bôk hik liñ hêk nama. Yisu tem êlêm anênj lenj ek nê m alalô vê ênjêk waklavônj lamanijñ atu ba tem imbitak embenj yam.

2

Pol anênj ku takatu ba bôk hadum hêk Tesalonaika

¹ Aiyanj thêlô, môlô oyala nena yêlô bôk ayô amô havijñ môlô ma minj aêv yak ami. Mi, ku êñ hik anônj.

² *Ma môlô oyala nena yêlô bôk awa vovanj lôk mama hêk Pilipai. Vêm ma yêlô atak Pilipai ba a môlônim lonj ma Wapômbênj havatho yêlô lonj ba hêv yêlô sa ek minj nakô esak nê lôklokwanj takatu ba iminj yêlô lonj sinj ami. Aênj ba intu ananj Wapômbênj anênj Abô Mavi hadênj môlô.

³ Abô takatu ba yêlô asonj môlô lokwanj minj halêm anênj auk lokbanj lôk auk lônghôlônj ma adum ek nasau môlô ami.

⁴ *Mi anônj. Wapômbênj bôk hayê yêlô nena hatôm ba intu hatak ku nananj anênj Abô Mavi bênj halôk yêlô bahenijñ. Aênj ba yêlô minj ananj abô ek indum avômalô lenijñmavi ami. Mi, yêlô adum ek indum Wapômbênj atu ba hatitiñ yêlô kapô mavi.

* 2:2: Ap 16:19-24; 17:1-9 * 2:4: Gal 1:10

⁵ Mólô oyala nena yêlô miñ anañ abô ek nadôk mólô lemim mena nasau mólô ek naja mólônim nômlate ami. Mi anôn, Wapômbên da hamô ba hayê yêlô.

⁶ Ba intu miñ adum ek mólô mena avômalô la nebam yêlô ami.

⁷ Yêlô ma Kilisi anên aposel ba intu hatôm naten mólô ek nônêm yêlô sa. Ma don̄tom dô, yêlô bôk amô labali mavi haviñ mólô hatôm avi te hayabin anên nali.

⁸ Sêbôk ma yêlô lenjinhaviñ mólô bên anôn ba intu yêlô lenjinhavi ba aêv Wapômbên anên Abô Mavi hadên mólô lôk yêlô aêv yêlôda haviñ ek malê nena yêlô lenjinhaviñ mólô bên anôn.

⁹ *Aiyañ thêlô, lemimimbi ku takatu ba yêlô bôk adum amô haviñ mólô. Yêlô amô ek anañ Wapômbên anên Abô Mavi, ma don̄tom wak lo bôlôvôn ma adum ku bên haviñ ek napôm nôm nan̄gañ ek nêm lenjinkupik sa. Yêlô adum aên ek miñ nanêm malaiñ te êndên mólô ami.

¹⁰ Mólô lôk Wapômbên oyala nena yêlô bôk adum kobom mathen lôk thêthôn ma kambom mi hêk avômalô malenj hadên mólô avômalô takatu ba ôêvhaviñ.

¹¹ *Ma mólô oyala nena yêlô bôk adum hadên mólô tomtom hatôm lambô hayabin nali.

¹² Ba asonj mólô lokwan lôk athô mólô ba aya ma aêv auk mavi ek nômô êtôm Wapômbên anên lahaviñ. Yani ma ôpatu ba halam mólô ek nômô anên loñ lôklinyak lôk lôkmangiñ kapô.

* **2:9:** Ap 20:34 * **2:11:** Ap 20:31

13 *Ma yêlô athak anan leñjîmavi hadên Wapômbên hatôm wak nômbên intu hathak yêlô bôk anan Wapômbên anên abô hadên mólô ba olanô ba ôêvhavîñ nena abô êñ ma Wapômbên da anên abô, ma min noson nena anyô late anên abô ami. Mi, abô êñ ma halêm anên Wapômbên ba hadum ku hamô mólô nê ôêvhavîñ kapôlômim.

14 *Aiyan thêlô, mólô bôk owa vovan hatôm Wapômbên anên avômalô anên Israel takatu ba êvhavîñ Yisu Kilisi. Mólô da unim avômalô bôk êv vovan hadên mólô hatôm avômalô Israel bôk êv hadên inîñ avômalô takatu ba êvhavîñ Yisu.

15 *Avômalô Israel êñ bôk ik Anyô Bêñ Yisu lôk plopet pôpônô ma êv yêlô vê havîñ. Wapômbên min lamavi hathak thêlô ami, ma thêlô ethak êpôlik ek avômalô pik sapên

16 ba idum ek nimîñ yêlô lon sin ek min nanan Wapômbên anên abô êndên nê lon buyan ek Wapômbên nêñ thêlô bulubîñ ami. Ba intu thêlônîñ kambom hathak halumbak ba Wapômbên anên lamanîñ lêk hayô hamô i yôv.

Pol lahiki ek ênjê avômalô Tesalonaika

17 Aiyan thêlô, bôk êv yêlô vê hêk mólô vauna ba abitak hatôm avômalô balon, ma donjom yêlô kapôlônîñ hamô havîñ mólô denan. Ba intu yêlô leñjîhiki bêñ anôn ek nagê mólô, lôk adum lôklokwan ek nasôk esak lonbô.

18 Yêlôanîñ auk lôklokwan ek nasôk nagê mólô ma ya Pol yahadum lôbôlôn ek yasôk, ma donjom Sadañ hamîñ yêlô lon sin.

* 2:13: 2Te 2:13

* 2:14: Ap 17:5

* 2:15: Ap 9:23,29; 13:45,50;

14:2,5,19

¹⁹ *Malê te intu tem indum yêlô malenîj mavi lôk lenîjmavi lôk êtôm kulunj kêkêlô atu ba nêma athênj bênj êndênj yêlô ênjêk Anyô Bênj Yisu thohavloma êndênj waklavônj endelêma? Môlô iyom!

²⁰ Avanônj, môlô ma yêlôanîj lôkmanîj lôk lenîjmavi anônj.

3

Pol hêv Timoti hi Tesalonaika

¹ *Bôk yêlô lenîjmalainj hathak môlô ba minj hatôm nayabinj sawa daim ami. Ba intu yêlô lenîjhabi nena yai iyom namô Atens

² *ma nanêma Timoti êsôk. Yani ma yêlôanîj aianj ba yêlô lôkthô ma Wapômbênj anênj nê ku havîj i ek ananj Kilisi anênj Abô Mavi bênj. Yêlô êv yani ek embatho môlô lonj lôk êsô môlô linj esak unim ôêvhavîj

³ *ek malainj lomalomama minj imbulîj môlô ami. Môlô bôk oyala yôv nena Wapômbênj bôk hatak malainj takênj ek êpôm alalô takatu ba aêvhavîj.

⁴ Sêbôk atu ba yêlô amô havîj môlô ma ananj lôbôlônj nena tem alalô naja malainj lomalomama. Ma môlô oyala nena nôma takênj lêk habitak yôv.

⁵ Ba intu minj hatôm yêlô namô sawa daim ami ba yahêv Timoti hathôk ek ênjê môlônîm ôêvhavîj. Yakô ek anyô halôk avômalô lenîj atu* esau môlô ba yêlôanîj ku takatu ba adum hathak môlô tem imbitak êtôm nôma oyanj.

* **2:19:** Plp 2:15-16; 4:1; 2Te 1:4 * **3:1:** Ap 17:15 * **3:2:** Ap 16:1-3 * **3:3:** 2Ti 3:12 * **3:5:** Anyô ênj ma Sadanj.

Timoti hêv Pol thêvô hathak Tesalonaika iniñ êvhaviñ

⁶ *Ma lêk Timoti hatak môlô ba halêm hathak lonbô ma hawa abô mavi hathak môlônim ôêvhaviñ lôk lemimhaviñ. Yani hanañ nena môlô othak lemimhabi yêlô lôk lemimmavi. Ma lemimhaviñ lôklokwan ek ôngô yêlô ma yêlô aên iyom.

⁷ *Ba intu aiyañ thêlô, môlônim ôêvhaviñ hêv yêlô thêvô hathak malaiñ lôk vovañ lomaloma takatu ba hapôm yêlô.

⁸ Êñ ma yêlô ayala nena môlô umiñ lôklokwan hathak Wapômbên ba intu hadum yêlô amô lôkmala hathak lonbô.

⁹ Ma yêlô abôi ba leñimavi anên dôên hathak môlô hêk Wapômbên ma ba intu miñ hatôm nabam leñimavi êñ katô êndên Wapômbên ami.

¹⁰ Wak lo bôlôvôn ma yêlô aten mek lôklokwan ek nasôk nagê môlô lôk nanêm môlô sa esak nôm takatu ba mi denañ ek unim ôêvhaviñ injik lôkanôn.

Pol hateñ mek hathak avômalô Tesalonaika

¹¹ *Alalôaniñ Kamik Wapômbên da lôk alalôaniñ Anyô Bên Yisu tem nepesañ lonôndê thêthôn te ek yêlô nasôk nagê môlô.

¹² Ma Anyô Bên indum ek môlô lemimimbiñ avômalô êvhaviñ lôk avômalô sapên bên anôn êtôm yêlô adum hadên môlô.

¹³ Ma yani embatho môlô kapôlômim lon ek môlô nômô matheñ ma kambom mi ênjêk

* 3:6: Ap 18:5 * 3:7: 2Te 1:4 * 3:11: 2Te 2:16-17

alalôaniņ Kamik Wapômbêņ ma êndêņ wak atu ba alalôaniņ Anyô Bêņ Yisu endelêm imbiņ anêņ nê mathenņ.

4

Nasopa Wapômbêņ anêņ lahaviņ

¹ Yôv, aiaņ thêlô, yêlô bôk adôņ môle hathak Wapômbêņ anêņ loņôndê nômo lo nombenņ ek nundum yani lamavi ma lêk osopa yôv. Ma yêlô asonņ môle lokwaņ hathak Anyô Bêņ Yisu anêņ athêņ nena nosopa loņôndê êņ mathalalenņ.

² Môle oyala abô takatu ba yêlô bôk aêv hadêņ môle hathak Anyô Bêņ Yisu anêņ lôklokwaņ yôv.

³ *Êntêk ma Wapômbêņ anêņ lahaviņ nena môle numbitak mathenņ ba notak sek waliliņ.

⁴ *Yani lahaviņ môle tomtom noyabiņ unim kupik êtôm Wapômbêņ anêņ ek avômalô lôkthô nebam.

⁵ Miņ thethanak êmbôv o inaņ nê daluk ami. Thêlô miņ eyala Wapômbêņ ami.

⁶ Ma miņ môle nosau môleviyaņ ba nundum sek esak vênji ami. Yêlô bôk anaņ lôklokwaņ hadêņ môle yôv nena Wapômbêņ tem nêm vovaņ viyaņ esak nômtakêņ lôkthô.

⁷ *Wapômbêņ miņ halam alalô ek namô lelaik ami. Mi, halam alalô ek namô mathenņ.

⁸ *Aêņ ba ôpatu ba hadô abô êntêk ma hadô Wapômbêņ atu ba hêv anêņ Lovak Mathenņ hadêņ môle. Ma miņ hadô anyô iyom iniņ abô ami.

* **4:3:** 1Te 5:23; 1Pi 1:16 * **4:4:** 1Ko 6:13 * **4:7:** Hib 12:14; 1Pi 1:15-16 * **4:8:** Luk 10:16; 2Ko 1:22

Alalô leñjimbij avômalô

9 *Wapômbên bôk hadên mômô yôv hathak kobom leñjimbij mômôviyan ba intu yêlô min hatôm nato abô esak kobom êñ ami.

10 Mômô bôk udum aên hadên mômôviyan takatu ba êmô malak nenanena anên plovins Masedonia kapô. Ma donôm aiyan thêlô, yêlô asonj mômô lokwanj ek nundum aên mathalalenj.

11 *Ma nundum ek nômô labalina lôk noyabinj amda unim ku. Ma nundum ku ek nônêm am sa êtôm atu ba yêlô bôk ananj hadên mômô yôv.

12 Nundum aên ek min nônêm malainj êndên anyô yanj ek eyabinj mômô ami, lôk nê takatu ba min êvhavinj ami tem nêgê mômônim kobom nena mavi anônj.

Waklavônj Yisu endelêm

13 Aijan thêlô, yêlô leñjhavinj mômô noyala katô esak malêla takatu ba tem êpôm nê êvhavinj takatu ba bôk ema yôv. Yakô mômô kapôlômim malainj êtôm nê daluk takatu ba minj êv malenjinj ek nimbiyô esak lonbô ami.

14 *Alalô êvhavinj nena Yisu hama ba haviyô hathak lonbô. Ba intu alalô aêvhavinj nena nê êvhavinj Yisu takatu ba bôk ema yôv ma tem Wapômbên injik i linj êtôm hik Yisu linj ba nimbiyô esak lonbô ba nêlêm imbij Yisu.

15 *Êntêk ma Anyô Bêñ Yisu da anên abô takatu ba lêk yêlô ananj. Alalô takatu ba amô lôkmala denanj ma Anyô Bêñ anênj waklavônj endelêm hayô

* 4:9: Jon 13:34 * 4:11: Ep 4:28 * 4:14: Lom 14:9; 1Ko 15:3-4,12 * 4:15: 1Ko 15:51-52

ma tem min̄ ana namôn̄ ek avômalô takatu ba bôk ema yôv ami.

¹⁶ Mi, Anyô Bêñ da tem êndôk anêñ leñ lôk kaêk ma añela bêñ atu tem endam ma Wapômbêñ anêñ lavuak tem niyuv. Êñ ma ñê ñama takatu ba bôk êvhaviñ Kilisi tem nimbiyô môn̄.

¹⁷ Êñ ma Wapômbêñ tem isup alalô takatu ba amô lôkmala denañ lôk ñê ñama takatu ba êvhaviñ ek napôm Anyô Bêñ êndôk buliv. Ma tem namô imbiñ yani wak nômbêñ intu sapêñ.

¹⁸ Aêñ ba nônm̄ am da thêvô esak abô êntêk.

5

Nôpôpêk am ek Anyô Bêñ anêñ endelêm

¹ Aiyañ thêlô, yêlô min̄ hatôm nato abô êndên̄ môle esak wak lo ayôn̄ alê intu ba Anyô Bêñ tem endelêm esak lonbô ami.

² *Mi. Môle bôk oyala yôv nena Anyô Bêñ anêñ waklavôn̄ ma tem êlêm êtôm anyô vani halêm hadêñ bôlôvôn̄.

³ *Avômalô tem nenañ nena, “Alalô lêk amô mavi ma malaiñ mi.” Êñ ma kethen̄ oyañ ma malaiñ bêñ tem imbuliñ thêlô êtôm vovañ hapôm avi lôk lasaben̄ ek embathu. Ba tem min̄ nêsôv ami.

⁴ Ma don̄tom, aiyañ thêlô, môle min̄ ômô momañiniñ ek waklavôn̄ êñ indum môle noboloba êtôm anyô vani te ami.

⁵ *Mi, alalô sapêñ ma wak lo deda iniñ avômena ma min̄ bôlôvôn̄ lo momañiniñ iniñ ami.

* **5:2:** Mat 24:42-43; 2Pi 3:10; ALK 3:3

* **5:3:** Mat 24:39; Luk

21:34-35 * **5:5:** Lom 13:12

⁶ Ba intu napuki lonj ba namô lêlê ma minj nanğêk êtôm avômalô vi ami.

⁷ Ma vi atu ba êk sôm, ma êk hadêj bôlôvônj. Ma vi atu ba inum wainj ba elo molo, ma elo molo hadêj bôlôvônj.

⁸ *Ma donjom alalô ma wak anêj ba intu napuki lonj. Ma alalôaniñ aêvhavinj lôk lenjinjavinj tem êtôm moko binjaluk. Ma nanêm malenj ek waklavônj Wapômbênj nêm alalô bulubinj tem êtôm akôk kulunj vovak.

⁹ Wapômbênj hatak alalô ek nêm alalô bulubinj esak alalôaniñ Anyô Bêj Yisu Kilisi ma minj hatak alalô ek naja anêj lamaninj ami. Mi.

¹⁰ *Yani hama ek alalô ba intu alalô amô lôkmala mena ama ma hatôm amô lôkmala havinj yani.

¹¹ Aênj ba nônêm amda thêvô lôk nobatho am lonj êtôm intu othak udum.

Nê êvhavinj ininj lonjôndê nesopa

¹² Aiyanj thêlô, yêlô ananj ek môlô nodovak nê takatu ba idum ku bêj hathak môlô lôk eyabinj môlô hathak Anyô Bêj anêj ku lôk ik auk mavi thô hadêj môlô ek notak kobom kambom.

¹³ Ma lemimimbij i ba nônêm athênj bêj êndênj nê takênj esak ininj ku. Ma nômô yôhok mavi imbinj am.

¹⁴ *Aênj ba aiyanj thêlô, yêlô asonj môlô lokwanj ek nonanj lôklokwanj êndênj nê ku mi ek nindum ku lôk nônêm nê takatu ba êkô thêvô ma nônêm nê vau hathak êvhavinj sa. Ma nômô malinjaô imbinj avômalô sapênj.

* **5:8:** Ais 59:17; Ep 6:14,17

* **5:10:** Lom 14:8-9; 1Te 4:14

* **5:14:** 2Te 3:6,11

15 *Noyabin am ek wak nômbênj intu ma nundum mavi imbin am lôk avômalô sapênj. Ma môlô te minj injik anyô yan anênj kambom lilin ami. Mi.

16 *Wak nômbênj intu sapênj ma lemimmavi.

17 Lôk notenj mek ma minj notak ami.

18 *Ma nônêm lemimmavi êndênj Wapômbênj esak malêla takatu ba habitak. Wapômbênj anênj lahavin nena môlô takatu ba ômô havin Yisu Kilisi nundum aênj.

19 *Ma minj numin Lovak Mathen anênj ku lonj sin ami.

20 Lôk minj nôndô abô plopet takatu ba Lovak Mathen hêv hadênj môlô ami.

21 *Noyawê nômkama sapênj ma nobalonj nôm takatu ba mavi lonj.

22 Ma nobasinj am ek kambom lomalama sapênj.

23 *Wapômbênj da ma yôhok anênj ôdônj ba tem indum môlô numbitak mathen anônj lôk eyabin unim dahôlômim lôk auk ma kupik dedaun mavi ek kambom mi êndênj waklavônj atu ba alalôanin Anyô Bêj Yisu Kilisi endelêm.

24 Ôpatu ba halam môlô hathak hasopa anênj abô ba tem indum aênj ek abô takênj injik anônj.

25 *Aiyanj thêlô, notenj mek ek yêlô.

26 Ma nokam môlôviyanj esak kobom yôhok mathenj.

27 Yahananj lôklokwanj hathak Anyô Bêj anênj athênj nena nosam kapyâ êntêk êndênj môlôviyanj lôkthô.

* 5:15: Lom 12:17; 1Pi 3:9 * 5:16: Plp 4:4 * 5:18: Ep 5:20

* 5:19: Ep 4:30 * 5:21: 1Jon 4:1 * 5:23: 2Te 3:13 * 5:25: Kol 4:3; 2Te 3:1

²⁸ Alalôaniŋ Anyô Bêŋ Yisu Kilisi anêŋ wapôm êmô imbiŋ mólô sapêŋ.

Wapômbên Anê Abô Mathen
The New Testament in the Malei-Hote Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Maei-Hote long Niugini
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc. and The Malê people
Language: Hotê-Malê (Malei-Hote)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: The Malê people

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

c8e90bc3-6cab-57b1-9a48-04f5f30fe59a